

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

NARKBHUTPARITAT JOURNAL

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2566 Vol. 15 No. 2 May – August 2023

Received: October 18, 2021

Revised: August 27, 2023

Accepted: August 30, 2023

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ
พฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

The Relationship between Roles of school Academic administrators
and teaching behavior Under The secondary Educational Service Area Office 12

ณรงค์ศักดิ์ ร่มเย็น *

อโนทัย ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สุภาพ เต็มรัตน์

โรงเรียนปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: T.narongsak85@gmail.com

Narongsak Romyen *

Anothai Prasan

Graduate School, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Supap Temrat

Pakphanang School, Nakhon Si Thammarat Province

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2.เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู และ 3.เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน รวม 434 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการนิเทศการศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และด้านพฤติกรรมการสอนของครูโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการเตรียมการสอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการดำเนินการสอน และด้านการประเมินผลการสอนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์; บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา; พฤติกรรมการสอนของครู

Abstract

The purposes of this research were to investigate the level of roles of school academic administrators and teaching behavior and the relationship between roles of school academic administrators and teaching behavior Under The secondary educational service area office 12. The subjects of this study were administrators and teachers. The subjects were 434. The data were collected by using questionnaires. The questionnaires were the Roles of school Academic administrators and teaching behavior. The statistics used to analyze the data were frequency, mean, standard deviation and Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient.

The research findings revealed that; Roles of school academic administrators under the secondary educational service area office 12 were at a high level; the aspects ranked from the highest to the lowest were curriculum development, the factor of measurement and evaluation, development of innovative technologies for education, learning process development and the educational supervision. Teaching behavior under the secondary educational service area office 12 were at a high level; the aspects ranked from the highest to the lowest were lessons plan preparation, teaching, and students' assessment and evaluation. Roles of school academic administrators and teaching behavior under the secondary educational service area office Nakhon Si Thammarat were related at .01 levels.

Keywords: Relationship; Roles of school Academic administrators; Teaching behavior of the teacher

การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 24 กำหนดไว้ว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการด้านจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครู ถือเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้มากที่สุด เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เป็นผู้กระตุ้น สร้างบรรยากาศ จัดกิจกรรม จัดสื่อ และจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง ครูจึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้พัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดี ครูจึงต้องมีบทบาทในการเป็นผู้จัดการเรียนรู้ สร้างสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนพบจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นตัวกลางของการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงเป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ โดยมีพฤติกรรมการสอนซึ่งได้แก่ การที่ครูแสดงออกที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนและการจัดกิจกรรม การวิจัย การใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ หรือ กระบวนการสร้างปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมถึง ความพยายามของครู ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผล โดยมีเป้าหมายมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้วิชากลุ่มต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่ดีขึ้นจนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างราบรื่นเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม (Suwannabupha, 2021, p. 33)

บุคคลที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้นอกจากครูผู้สอนแล้วนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ก็เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งอีกส่วนหนึ่ง เพราะผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้นำหลักของสถานศึกษา ดำเนินงานต่าง ๆ ไปยังจุดมุ่งหมายของการก้าวไปสู่หนทางการพัฒนาการศึกษา คือ พัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียน ดังนั้นงานที่ถือได้ว่าเป็นงานสำคัญที่สุดในสถานศึกษาก็คือการบริหารวิชาการ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้นแม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับ (Watuawong, 2022, p. 19) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารงานภายในสถานศึกษา ซึ่งการบริหารงานวิชาการนั้นสำคัญมาก เนื่องจากภารกิจหลักโรงเรียน คือ ศึกษาต้องมีคุณภาพ มุ่งนักเรียนให้มีความสามารถทั้งทางวิชาการ ตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวัน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ซึ่งงานวิชาการเป็นกิจกรรมจัดการเกี่ยวกับกิจกรรม ด้านหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ พัฒนาการเรียนรู้ วิจัยทางการศึกษา การนิเทศทาง การศึกษา และวัดผลประเมินผล ซึ่งทำให้สำเร็จทางด้านวิชาการย่อมแสดงถึงศักยภาพ แห่งความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่จะต้องบริหารงานวิชาการให้สำเร็จ ตามเป้าหมายกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล กล่าวได้ว่า

จากการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาชาติ ปี 2560-2579 และผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 - 2559 พบว่า ปัญหาด้านการศึกษายังมีอีกหลายด้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ในระยะต่อไป 1) ด้านโอกาสทางการศึกษา 2) ด้านคุณภาพการศึกษา 3)ด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียน การสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่าย งบประมาณทางการศึกษา สะท้อนโดยตรงต่อการบริหารจัดการด้านวิชาการในแต่ละสถานศึกษาที่ไม่ได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้เมื่อมีการประเมินผลออกมาแล้วผลออกมาจะอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น หากมีการพัฒนาระบบงานที่ ส่งเสริมด้านการบริหารงานวิชาการ โดยการพัฒนาการบริหารวิชาการให้มีมาตรฐาน ผู้บริหารศึกษามีบทบาท ในการส่งเสริมในด้านต่างๆ และเนื่องจากการบริหารวิชาการเป็นกระบวนการทำงานการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนโดยสนับสนุนให้ ผู้เรียนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิผลไปตามเป้าหมายได้วางไว้เพื่อนำไปพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสมตามวัย โดยมีปัจจัยที่สำคัญ คือ ผู้บริหาร และครู ถือเป็นผู้ดำเนินงานขับเคลื่อนให้การดำเนินงาน เป็นไปได้โดยราบรื่น ดังนั้น การตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบในงานวิชาการจึงจำเป็น เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อคุณภาพการเรียนของนักเรียน โดยในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการบริหารงานวิชาการที่เข้มแข็งรวมทั้งครูผู้สอนที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญที่จะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและที่สำคัญที่สุดคือคุณภาพของผู้เรียน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการสอนของครูมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการและพฤติกรรมการสอนของครูให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 จำนวน 99 คน และครูผู้สอน จำนวน 4,494 รวม 4,593 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 80 คน และครูผู้สอน จำนวน 354 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น ซึ่งจำแนกขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครศรีธรรมราช และสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของผู้บริหารและครูในแต่ละขนาดของโรงเรียน

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นมาจากแนวคิด ทฤษฎี และการศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่เป็นตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced Choice) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครศรีธรรมราช เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีการเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา ความถูกต้องของรูปแบบและความถูกต้องของภาษา พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำซึ่งทุกข้อคำถามมี ดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป และทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่ลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาความเที่ยงตรง (Reliability) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) และมีค่าความเที่ยงตรง ที่ .94

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลบันทึกเสนอให้สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้และมีการส่งแบบสอบถามทางระบบ E-Office ของแต่ละสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต นครศรีธรรมราช เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ทั้งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 434 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 434 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พฤติกรรมการสอนของครูโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ระดับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 12 โดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

2. การศึกษาระดับพฤติกรรมการสอนของครู พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการดำเนินการสอน และด้านการประเมินผลการสอนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู โดยภาพรวมระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ บทบาทการบริหารงานวิชาการผู้บริหารสถานศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับปานกลาง และการนิเทศการศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

1. บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 พบว่าระดับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ เพราะงานวิชาการคือหัวใจสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยผู้บริหารให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการศึกษาข้อมูล

สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมชุมชน และท้องถิ่น นำมาประกอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของชีวิตของผู้เรียน อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการติดตาม ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของครู โดยเน้นวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงตาม จัด สร้างเครื่องมือ ทำแผนการวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน รวมถึงด้านการกระบวนกรเรียนรู้ยังส่งเสริมให้ครูสอนซ่อมเสริม จัดกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง สนับสนุนให้ครูจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาผู้บริหารยังอำนวยความสะดวก ด้านวัสดุอุปกรณ์ เอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครู รู้จักใช้ จัดเก็บและบำรุงรักษาสื่อการสอนอย่างเป็นระบบ รวมถึงด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารยังสนับสนุนให้ครูให้ครูร่วมเป็นกรรมการนิเทศภายใน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันหลังจากการรับการนิเทศ และดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่องตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ (Phatthanawat, 2019, p. 66) สภาพการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สรุปโดยภาพรวมตามการบริหาร 9 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และสอดคล้องกับ (Luxsanun, 2020, p. 113) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 42 พบว่าระดับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 42 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่าระดับพฤติกรรมการสอนของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการเตรียมการสอนอาจแสดงให้เห็นว่า ครูใส่ใจจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน มีการศึกษาและจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด และครูค้นคว้าหาข้อมูลที่ใช้ในการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย ครูสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการเรียนการสอน รวมทั้งมอบหมายงานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ปรับลดชั่วโมงการเรียนด้านเนื้อหา และเพิ่มเวลาในการทำกิจกรรมมากขึ้นและใช้สื่อการสอนเพื่อให้ผู้เรียนฝึกการคิด การแก้ปัญหา และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง มีจัดการสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินผลและพัฒนาเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน (Cockpim, 2019, p. 238) ซึ่งศึกษาระดับพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 มีระดับการแสดงออกถึงพฤติกรรมการสอนของครูโดยมีองค์ประกอบอยู่ 6 ด้านคือ การวางแผนและการเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การบริหาร จัดการชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียน จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าระดับพฤติกรรมการสอนของครูโดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ (Kareerat, 2021, p. 104) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่าพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดประสบการณ์ การเรียน การสอน และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการใช้สื่อ และ ด้านการแสดงออกของผู้สอน อยู่ในระดับมาก รวมถึงสอดคล้องกับ (Pakpein, 2017, p. 146) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 พฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 พบว่า ความสัมพันธ์โดยรวมระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาทุกตัวแปรความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือบทบาทการบริหารงานวิชาการผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีพฤติกรรมทางวิชาการสูงจะเกี่ยวข้องที่มีแนวโน้มที่ทำให้พฤติกรรมการสอนของครูมีประสิทธิภาพสูงตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ (Kareerat, 2021, p. 108) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการแก้ปัญหาและสร้างนวัตกรรม ด้านการคิดสร้างสรรค์และด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง โดยตัวแปรทั้ง 4 ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครู ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับ (Uengcharoen, 2021, p. 107) ผู้บริหารถือว่าพฤติกรรมการสอนของครูมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและทักษะในการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพัฒนาให้เป็นครูยุคใหม่ ปรับบทบาทจาก ครูผู้สอนเป็น coach หรือ ผู้อำนวยการการเรียนรู้ ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรม สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม ให้เด็กสามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำกิจกรรมในชั้นเรียน ทำหน้าที่กระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจ รวมถึง (Chochu 2020, p.164) พฤติกรรมการสอนของครู เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างเสริมให้การเรียนรู้ของผู้เรียน สมฤทธิ์ผลตามความคาดหวังของสังคม ที่ต้องการให้ได้ทั้งความเป็นคนดี และความเป็นคนเก่ง ครูหรือผู้สอนที่จะเรียกได้ว่า เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการสอนที่ดีได้จะต้องสั่งสมและบ่มเพาะ “จิตวิญญาณความเป็นครู” พร้อม ๆ กับการสั่งสมความรู้ ความสามารถในการเนื้อหาสาระวิชาให้เกิดขึ้นแก่ตนเอง เพื่อจะได้ถ่ายทอดวิชาความรู้และปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารควรให้การช่วยเหลือ แนะนำ หรือปรับปรุงทิศทางการศึกษาแก่ครูในสถานศึกษาเพื่อให้สามารถดำเนินงานของตนไปได้ด้วยดี โดยผู้เทศควรเอาใจใส่ ในการสำรวจตรวจสอบเพื่อดูแลแนะนำการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาให้มากขึ้น เพราะการนิเทศการศึกษานั้นเป็นการสะท้อนการกระทำของบุคลากรในสถานศึกษาว่าทำได้ดีมาน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับสถานศึกษาอื่นๆหรือเทียบกับเกณฑ์ตามมาตรฐาน จึงไม่ควรมองข้ามการนิเทศเพราะการนิเทศที่ดีจะทำให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมตามความมุ่งหมายที่แท้จริงของการนิเทศและทำให้สถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ครูผู้สอนควรมีวิธีที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เริ่มแรกอย่าง ควรมีการวัดและการประเมินผลที่ครอบคลุมเนื้อหา สาระ พฤติกรรมและการปฏิบัติ โดยมีวิธีการประเมินที่หลากหลายตามสภาพจริงและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เวลาที่ใช้ในการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับเป้าหมายของการประเมิน จดบันทึกผลการประเมิน ทุกครั้งและชี้แจงข้อบกพร่องให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ รวมถึงจัดการสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนและคุณภาพของการเรียนรู้ต่อไป

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อให้พฤติกรรมการสอนของครูมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นรวมถึงประสิทธิผลของสถานศึกษาก็ดีขึ้นตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อนำผลไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาและการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยศึกษาจากทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการ และครู ศึกษาด้านอายุ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ว่ามีผลของความสัมพันธ์ที่แตกต่างหรือไม่อย่างไร และเพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

References

- Chochu, B. (2022). Role of the school principal in academic affair of Wichutit School, Dindaeng district, Bangkok. *Journal of Educational preview Faculty of educational in MCU*, 7(2), 164 (in Thai)
- Cockpim, J. (2017). *Learning Leadership of School Administrators and Teaching Behavior Affecting the Effectiveness of Teacher Professional Development in Schools under the Office of Secondary Educational Service Area 22*, Khon Kaen University. Master of Education Thesis in Educational Administration, Graduate School (in Thai)
- Kareerat, R. (2021). *Innovative Leadership of School Administrators Affecting Teaching Behaviors of Teachers under Surin Primary Educational Service Area Office 2*. (Master of Education). Roi Et Rajabhat University, Educational Administration
- Khamtha, J. (2016). A Study of the Relation between Teaching Behaviors of teacher and Learning Behavior of Students Faculty of Business Administration at Thai-Nichi Institute of Technology. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 8(2), 1528 (in Thai)
- Luxsananon, K. (2019). The Study of Relationship Between the Leadership and the Academic Administration of the School Administrators under the Secondary Education Service Area Office 42. (Master of Education Thesis). Nakhon Sawan Rajabhat University, Faculty of Education, Program in Educational Administration (in Thai)
- Phatthanawat, S. (2019). *The State of Academic Administration of school Administrators under the office of Pathum Thani Primary Education Area 1*. (Master of Education in Educational Administration). Phayao University, Department of Education Management, Educational Administration (in Thai)
- Pakpein, P. (2017). The Relationship between Academic Leadership of Administrators and Teaching Behaviors of Teacher in basic Education School under the Secondary Education Service Area Office 37. *Electronic Journal of Open and Distance Innovative Learning*. 7(1), 146 (in Thai)
- Suwannabupha, P. (2021). *Transformational Leadership of Administrators Affecting Teaching Behaviors of Teachers under Buengkan Primary Educational Service Area Office*. Sakon Nakhon : Sakon Nakhon Rajabhat University (in Thai)

Watuawong, J. (2022). *The relationship between school administrator's transformational leadership and school academic affairs management under Chiang Rai primary educational service area office 3. Independent Study: M.Ed. (Educational Administration)*, University of Phayao. (in Thai)

Uengcharoen, N. (2021). *Supervisory skills of administrators affecting teaching behaviors of teachers under Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office. (Master of Education Thesis)*. Nakhon Pathom Rajabhat University, Master of Education in Educational Administration. (in Thai)

ผู้เขียน

นายณรงค์ศักดิ์ ร่มเย็น

นักศึกษาปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่างิ้ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
E-mail: T.narongsak85@gmail.com

ดร. โอนทัย ประสาน

ประธานกรรมการที่ปรึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่างิ้ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
E-mail: Ohonotai@yahoo.com

นายสุภาพ เต็มรัตน์

กรรมการที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการโรงเรียนปากพนัง
027 ถ.ชายทะเล ต.ปากพนัง อ.ปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช 80140
E-mail: pn@pakphanang.ac.th

